

Presentatie KIVI-NIRIA

‘Benefits’ OV-Chipkaart

Paul Morsch

Dinsdag 10 mei 2011

Agenda

- **Wie, wat en hoe?**
- **Terug naar het begin: de doelen**
- **Per doel een korte evaluatie**
- **Vervoerkundige kansen**
- **Conclusies**

Wie, wat en hoe.....

- **Paul Morsch: Manager staf vervoer GVB**
- **'Benefits' OV-Chipkaart (o.a. vervoerkundige voordelen)**
- **Interactieve sessie, ik ben ook benieuwd naar jullie mening/ervaringen**

Terug naar het begin

■ **Ontstaan en context**

- Verkoop Telfort: 1,9 miljard in staatskas bestemd voor verbeteringen in het OV (NS) -> een deel voor OV-Chipkaart gebruikt
- 19 decentrale overheden + 1 Ministerie, consumentenorganisaties, leveranciers software en hardware, TLS, OV-bedrijven
- NB Complicerende factor is dat de markt in beweging is en de politieke invloed groot

Terug naar het begin

- **Sociale veiligheid verbeteren**
- **Zwart rijden verminderen**
- **Gemak voor de reiziger, 1 kaart**
- **Tariefbeleid decentraal en eerlijker**
- **Vervoerkundige kansen (inzicht)**

Sociale veiligheid

- **Niet vooraf gekwantificeerd en complex:**
  - Echte criminelen betalen gewoon (bedrijfskosten)
  - Agressieve zwartrijders blijven veelal zwart/grijs rijden
  - Veel overlast met jeugd in bezit van OV-kaarten
  - De rustige zwartrijder wordt geweerd

Zwart rijden

- **Metro aanzienlijk verbeterd**
- **Effect op inkomsten, niet evident (vertroebeling door minder reizen)**
- **Tram en bus lijken minder succesvol**
- **In belangrijke mate gerealiseerde doelstelling**

Gemak: 1 kaart voor hele OV

- **Praktijk nog gebruiksongemak, zoals:**
  - Gezinsuitstapjes (en scholen)
  - Overstappen (tussen vervoerders)
  - Verplichte in- en uitcheck
  - Aanschaf nieuwe kaarten
- **Als we de problemen (kunnen) oplossen is het een mooi product voor de reiziger**

Decentraal tariefbeleid (eerlijker)

- **Publiek belang: prijs versus product**
  - Hoe bepaal je het optimum bij strijdige publieke waarden?
  - Hoe kun je dat optimum bepalen/tot stand laten komen? (zie 13 en 14 over marktwerking)
  - Wat is eerlijker?
    - Hoog instapfee versus getrapte afrekening
    - Is prijs per kilometer altijd een eerlijk mechanisme

Vervoerkundige kansen

- **Exacte informatie over reizigersstromen en HB-matrices**
  - Vervuilde data vertroebelen nog iets
- **Besparen op WROOV onderzoeken**
- **Opzoeken van de markt**

Vervoerkundige kansen

- **Nog op te lossen, vervuiling data door:**
  - Nog niet verchipte vervoerbewijzen
    - O.a. stad- en streeksupplement, politiepas, evenementen
  - Voertuig/EBS
    - O.a. offline van het systeem, ad hoc omleidingen
  - Gedrag reizigers, personeel
    - O.a. vergeten cico, zwart en grijsrijden, dubbele ci

Vervoerkundige kansen

- **Politieke afwegingen versus rationele overwegingen**
  - Snijden in OV ligt politiek altijd moeilijk
  - Andere keuzes in OV ligt altijd moeilijk
  - Politiek/ambtenaar operationaliseert publiek belang

Vervoerkundige kansen en marktwerking.. (op persoonlijke titel)

- **Doelen privatisering van de markt/marktwerking:**
  1. Kostenefficiency, *lijkt gerealiseerd*
  2. Creativiteit stimuleren, 'opzoeken' van de markt

- **De eerste aanbestedingen:**
  - Onwennig voor overheden
  - Vrije interpretatie en ineffectief vervoeraanbod uit de markt
  - Vervoerders gaan 'terug' onderhandelen (bv. meerwerk)
  - Succesvol aanbesteden (bodem van een PvE zoeken) is voor vervoerders een nieuwe competentie, die min of meer los staat van hoe goed je vervoer levert

Vervoerkundige kansen en marktwerking.. (op persoonlijke titel)

Gevolg: Overheden timmeren PvE dicht

1. Ten koste van efficiency, ontwikkelfunctie 3x bij:
  - de vervoerder,
  - de overheid
  - consultants die politiek lastige issues moeten uitleggen
2. Ten koste van creativiteit in de markt
3. Volledige disconnectie tussen Uitvoering en Ontwikkeling (Mintzberg: verbinden van deze twee disciplines binnen 1 organisatie is al moeilijk)

Conclusies

Huidige stand van zaken

- **Sociale veiligheid: moeilijk te bepalen**
- **Zwart rijden: verbeterd**
- **Gemak reiziger: Na doorontwikkeling**
- **Decentraal tariefbeleid:**
  - Kansen volop, mits er effectief ruimte gegeven kan worden aan de markt tbv optimalisatie
- **Vervoerkundige kansen:**
  - Kansen volop, mits er effectief ruimte gegeven kan worden aan de markt tbv optimalisatie

Conclusies

Eindbeeld OV-Chipkaart kan mooi zijn

- **Belofte kan waargemaakt, als we de:**
  - Kinderziektes oplossen en verbeteringen doorvoeren: klantgemak en datakwaliteit
  - **Betere werking van de ‘markt’ bewerkstelligen**
    - Overheid als maker van beleid (bepalen publieke waarden)
    - Construct voor PvE's bedenken waarin dit beleid voldoende geborgd is en waarin de juiste prikkels zijn opgenomen voor verbeteringen aan het OV
    - Vervoerders maken de koppeling tussen ontwikkeling en uitvoering zodat ze zich kunnen onderscheiden op zowel efficiency als effectiviteit